Kalankasvatus Suomessa

Suomessa tuotetaan vuosittain noin 17 miljoonaa kiloa ruokakalaa, josta 95% on kirjolohta. Suurin osa kirjolohesta kasvatetaan merellä, mutta sitä tuotetaan merkittävä määrä myös sisävesilaitoksissa. Viime vuosina sisävesituotanto on kasvanut lähes kolmanneksen.

Ruokakalan lisäksi kalaa kasvatetaan istutettavaksi luonnonvesiin. Erikokoisia kalanpoikasia, vastakuoriutuneet pois lukien, tuotettiin istutuksiin ja jatkokasvatukseen yhteensä noin 60 miljoonaa yksilöä.

Miksi kalaa kasvatetaan?

- Kalankasvatus tuottaa ravitsevaa ja monipuolista ruokaa maailman kasvavalle väestölle.
- Kasvatettu kala on tuoretta lähiruokaa. Kasvatetun kalan ilmasto- ja ympäristövaikutukset ovat pienemmät kuin muussa eläintuotannossa.
- Kalankasvatuksella vähennetään tarvetta luonnonvaraisten kalojen pyynnin lisäämiseen kalojen kasvavan kysynnän tyydyttämiseksi ja edistetään siten kalakantojen suojelua.
- Kasvatetuilla kalanpoikasilla tuetaan luonnon kalakantoja istuttamalla poikasia luonnonvesiin. Istutuksilla edistetään ekosysteemien ja biodiversiteetin suojelua.
- Kalankasvatus luo työpaikkoja ja tarjoaa toimeentuloa erityisesti saaristossa ja muilla kaupunkikeskustoista kaukana olevilla paikkakunnilla.

Suomessa kasvatettu kala on WWF:n vihreällä listalla

WWF:n Kalaopas ohjaa vastuulliseen kuluttamiseen liikennevaloin. Oppaassa kalalajit, jotka ovat Suomessa tarjolla olevia ruokakaloja, on luokiteltu vihreälle, keltaiselle tai punaiselle listalle. Vihreän listan kaloja kannattaa suosia, keltaisella merkittyjä lajeja ostaa harkiten ja punaisen valon saaneita välttää.

Tiedotustoiminta on osittain maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaa (kalatalouden edistäminen).

Kalankasvatuslaitoksen malliin vaikuttaa vesialue ja viljeltävä kalalaji.
Suurin osa kalanpoikasista kasvatetaan sisämaassa,
kun taas suurin osa ruokakalasta kasvatetaan merialueilla.

Verkkoallaskasvatus

Merellä kalaa kasvatetaan verkkoaltaissa, joissa kala elää olosuhteista riippuen noin kahdesta kolmeen vuoteen. Merikasvatuslaitokset ovat sijainneet välisaaristossa tai avomeren reunoilla, mutta nykyään myös täysin avomerellä. Avomerelle on mahdollista sijoittaa nykyistä suurempia laitosyksikköjä niin, että paikalliset vaikutukset jäävät vähäisiksi. Sopivimpia vesialueita ovat syvät ja avoimet vesialueet, missä vesi virtaa ja vaihtuu hyvin. Kalantuotantoa avomerelle ohjaavat myös muut yhteiskunnan toiminnot kuten vapaa-ajan käyttö ja vesiliikenne.

Sisävesikasvatus

Sisävesillä voidaan kalaa kasvattaa verkkoaltaissa järvissä ja joissa, luonnonravintolammikoissa sekä maauoma-altaissa, joissa vesi johdetaan esimerkiksi joesta puhdistuksen kautta laitokselle, ja käytön jälkeen loppupuhdistuksen kautta takaisin jokeen. Kalanpoikasia kasvatetaan myös muovisissa altaissa ulkona sekä sisähalleissa. Sisävesien kalankasvatuslaitokset ovat usein yhdistelmiä useammasta laitostyypistä. Sisämaan poikaskasvatus on koko maan kalankasvatukselle erittäin tärkeää, ilman poikasia kun ei kalaa voida kasvattaa missään päin Suomea.

Kiertovesikasvatus

Kiertovesilaitoksissa vettä kierrätetään kasvatusaltaan ja puhdistuslaitteiston välillä, jolloin uutta vettä kasvatukseen tarvitaan vain pieni osa kiertävän veden määrästä. Kiertovesikasvatuksessa pystytään pienentämään ravinnekuormitusta ja saamaan kaloille optimaaliset olosuhteet kasvaa läpi vuoden. Kiertovesilaitoksia pyritään sijoittamaan muun teollisuuden läheisyyteen, jotta voidaan hyödyntää esimerkiksi tehdasalueen infrastruktuuria, edullista energiaa, lämmintä vettä ja jätevesien puhdistuslaitoksia

Suomen Kalankasvattajaliitto ry
Finlands Fiskodlarförbund rf